

Tiesību normu, kas paredz kriminālatbildību par miesas bojājumu psihisku traucējumu veidā izdarīšanu, piemērošanas interpretācijas problēmas

Baiba Hercmane

Rīgas Stradiņa universitāte, doktora studiju programma "Juridiskās zinātnes", Latvija

Ievads. Noziedzīga nodarījuma rezultātā cietušajam nodarītie psihiskie traucējumi atbilstoši Latvijas Krimināllikumam tiek kvalificēti kā miesas bojājumi. Lai pareizi un vienveidīgi kvalificētu šādus nodarījumus, ir nepieciešama pareiza un atbilstoša šo normu iztulkošana.

Krimināllikuma 125. pantā sniegts smagu miesas bojājumu psihisku traucējumu veidā jēdziens. No normas teksta izriet – par smagiem miesas bojājumiem ir atzīstami psihiski traucējumi, kuri ir bijuši par iemeslu darba spēju zaudēšanai vismaz 1/3 apmērā. Savukārt no likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās vai piemērošanas kārtību" 24. panta teksta izriet, ka par smagām sekām ir atzīstami smagi miesas bojājumi vai psihiski traucējumi vismaz vienai personai. Sistēmiski tulkojot šīs normas, nākas secināt, ka jebkuri psihiski traucējumi ir vērtējami kā smagas sekas – smagi miesas bojājumi. Šāda normas interpretācija nesasniedz normas mērķi, tādēļ ir nepieciešams tiesisks risinājums, lai minēto normu sistēmiska tulkošana nevirzītu diskutablas problēmas un nebūtu šķērslis tiesību normas pareizai un vienveidīgai piemērošanai.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Veikt tiesību normu interpretāciju, izmantojot dažādas tulkošanas metodes (sistēmisko, teleoloģisko, gramatisko u. c.), analizēt kritērijus un noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes, uz kurām pamatojoties tiek kvalificēta miesas bojājumu nodarīšana psihisku traucējumu veidā. Tiks izmantota ārvalstu un Latvijas zinātniskā literatūra un normatīvo aktu bāze. Publikācijā tiks izmantota analīzes un salīdzinošā metode.

Rezultāti un secinājumi. Ņemot vērā psihisku traucējumu ietekmi uz veselību, ir jānosaka kritēriji, atbilstoši kuriem veicama tādu noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija, kas saistīti ar psihisku traucējumu nodarīšanu.